

Ambiciózus francia tervek a biogazdálkodás volumenének növelésére

Az „[Ambition bio 2017](#)”¹ névre keresztelt ambiciózus francia bio-program elsődleges célja az, hogy garantálja az ágazat hosszú távú életképességét, ugyanakkor elejét vegye az ilyen termékek banalizálásának – és természetesen növelje az ilyen céllal használt termőterület nagyságát is. Az általános célok között szerepel a bio elfogadottságának növelése azzal együtt, hogy továbbra is érvényes az a célkitűzés, ami a háború vége óta jellemzi a francia mezőgazdaságot, azaz a termelés hatékonyságának folyamatos növelése, biztosítása.

Stéphane Le Foll miniszter szerint környezettudatos személet és a mezőgazdaság ökonómiai és ökológiai intenzívebbé tétele nem csak a biotermelésre érvényes, hanem a teljes francia mezőgazdaságra és nem csak konkrétan a termelést, hanem a vele együtt járó egyéb területeket is érinti – így pl. a közvetlen értékesítési csatornák szélesítését. Az „Ambition Bio 2017” hat fő fejezetre, célkitűzésre osztható, ezek:

- a termelés volumenének bővítése,
- az ágazat strukturáltságának erősítése,
- a fogyasztás föllendítése, új piacok megszerzése,
- a kutatás és a kutatási eredmények terjesztésének ösztönzése,
- az ágazati szereplők alap- és továbbképzése,
- a jogszabályi háttér harmonizálása.

Stéphane Le Foll miniszter május 31-én tartotta az ország biológiai termeléssel kapcsolatos ambícióit bemutató sajtótájékoztatóját, aminek „megtestesülése” az *Ambition bio 2017* nevű program. A biotermeléssel kapcsolatos jövőbeni ambíciókat a tárca arra alapozza, hogy 2007-2012. között a biotermeléssel hasznosított terület nagysága 85%-kal nőtt (557 ezer ha-ról 1 millió ha fölé), a gazdaságok és a bioval foglalkozó egyéb piaci szereplők száma pedig megduplázódott, hasonlóan az ilyen termékek franciaországi fogyasztásához.

Az eseményen a tárcavezető mellett részt vett Étienne Gangneron, az [Agence Bio](#) elnöke is, az említett program mellett a sajtó képviselői tájékoztatást kaptak az idei évben 14. alkalommal megrendezésre kerülő „bio tavaszról” (*printemps bio*) is, ami egy olyan, két hétig tartó országos rendezvény-sorozatot takar, aminek elsődleges célja a biológiai gazdálkodás és a biotermékek népszerűsítése.

Ahogy a miniszter fogalmazott, a program célja nem csak a bioterület megduplázása, hanem általában a környezetkímélő termelési módszerek minél szélesebb körű alkalmazásának ösztönzése. Ezzel párhuzamosan törekedni kell az ágazat struktúrájának megerősítésére is, mondta, mivel önmagában a területnövelés nem ér semmit, ha a szektor helyzete közben instabillá válik, mivel az értékesítés nem megoldott. Leszögezte, a program végrehajtásának fő szereplője az Agence BIO lesz, ennek támogatását háromról négy millió euróra növelik és általánosságban is mintegy duplájára emelik a biotermelésnek juttatandó összes támogatást,

¹ <http://agriculture.gouv.fr/preparation-ambition-bio-2017>

azaz 2014-2020-as időszakra vonatkoztatva évente és átlagosan 160 millió eurót akarnak erre a célra fordítani.

Stéphane Le Foll François Hollande köztársasági elnök tavalyi kampányígéretére hivatkozva elmondta, 20%-ra növelik a közétkeztetésben fölszolgált bio termékek arányát. Ezzel párhuzamosan az oktatásban is helyet biztosítanak a helyes táplálkozási szokások elsajátításának, ezen belül pedig a bio termékekkel kapcsolatos ismereteknek. A közvetlen értékesítési csatornák erősítése mellett ösztönözni kívánják a biogazdálkodással kapcsolatos kutatásokat is, amik szoros kapcsolatban vannak az általa szorgalmazott „termeljünk másként” (*produisons autrement*) programmal, azaz a gazdaságok ökonómiai és ökológiai hatékonyságának egyidejű növelésével.

Az alkalmazott mezőgazdasági kutatás finanszírozását szolgáló alap, a [CASDAR](#) forrásainak soron következő kiosztásakor már figyelembe fogják venni az agroökológiai kutatás-fejlesztés igényeit is, ezeket pedig a következő nemzeti mezőgazdaság-fejlesztési programban is rögzítik (*programme national de développement agricole*, PNDAR 2014-2020). Ezen túl az agroökológia központi szerepet kap a mezőgazdasági tárca és az [alkalmazott mezőgazdasági kutató intézetek](#) között 2013. közepén megkötendő következő többéves munkatervben is, valamint prioritást élvez a nagy országos mezőgazdasági kutatóintézeti hálózatok ([INRA](#), [IRSTEA](#), [CIRAD](#)) esetében is. Megjegyezte, semmi kétsége nincs affelől, hogy a költségvetési kutatás (azaz elsősorban az INRA) képes a bio-val kapcsolatos kutatások magas színvonalon történő elvégzésére annak ellenére, hogy korábban nem ez volt a fő kutatási irány. Külön említette a méhészeti kutatásokat és a méhészet föllendítését célzó, a közelmúltban bejelentett programot (v.ö. 536/PAR/2013), szerinte Franciaország az egyetlen Európában, ahol a méhek teljes életciklusára és a méhfajták nemesítésére kiterjedő program folyik és számára ez jelzésértékű akkor, amikor a költségvetési kutatásba vetett maximális bizalmáról beszél.

A kutatási tevékenységtől elválaszthatatlan az eredmények minél szélesebb körű terjesztése, a tárca et elsősorban az agrár-szakképzésen keresztül kívánja megvalósítani, erősíteni, azaz már a képzés során „kinevelni” azt a majdani gazdálkodói réteget, amik ezeket az ismereteket későbbi gyakorlati tevékenységük során érdemben és magától értetődően alkalmazni is fogják. A már aktív gazdák esetében a biogazdálkodásra vonatkozó felnőttképzési programokat indítanak.

Megjegyezte, az a tény, hogy ma Franciaországban az elsősorban GOF-növények termesztésére berendezkedett vidékeken a legalacsonyabb a bio terület aránya, ami azt jelzi, hogy bizonyos termelési-gazdasági modelleket egyelőre még nagyon nehéz megváltoztatni. A termelők anyagi érdekeivel ugyanis alapvetően ellentétes, hogy a legjobban fizető kultúrák termelésével fölhagyjanak, ezért esetükben inkább arra van példa, hogy a vetésterületnek csupán egy részét állítják át biora.

Stéphane Le Foll kifejtette, törekednek a hiányzó jogszabályi háttér megteremtésére, a régiók szintjén megalkotják a második pilléres támogatások végrehajtási programját, amiben érdemi szerepet kap a környezetgazdálkodási intézkedésekre fordítható források fölhasználása. A regionális tervezés és végrehajtás mellett a minisztérium a régiókkal közösen biztosítani fogja az egyes programok összehangolását, a megvalósítás ellenőrzését, nyomonkövetését országos szinten is annak érdekében, hogy a francia bio-program összhangban legyen nem csak a régiók egyéb programjaival, de a majdani uniós akcióprogrammal is. Az országos koordináció ténye mindenképpen kiemelt fontossággal bír, ugyanis a gazdák attól tartanak, hogy a második pillér regionalizációja miatt nagyon komoly versenytorzító hatások léphetnek föl, amik miatt tovább nőhetnek az egyes régiók és termékpályák közötti különbségek.

Erősíteni akarják az Agence BIO szerepét is, mondta a miniszter, de a legfontosabb az, hogy a fogyasztó teljes bizalommal viseltesen a francia biotermékekkel szemben, biztos legyen abban, hogy nem fordul elő csalás, hamisítás – amikre az élelmezés más területein sajnos nem is kevés példa van. Az elvesztett bizalom visszaszerzése nagyon nehéz, ezért arra kell törekedni, hogy a jelenlegi bizalmat minden lehetséges módon megőrizzék.

Hozzátette, a bio program céljait csak akkor lehet elérni, ha minden ehhez szükséges eszközt képesek mozgósítani, a külön-külön létező elemeket össze tudják kapcsolni – „meg kell olajozni a fogaskerekeket”, fogalmazott szemléletesen. A miniszter olvasatában nem az egyes termékpályákat magukat kell fejleszteni, hanem elsősorban regionális megközelítésben kell gondolkodni, a tárca részéről is ezt a szemléletet tartják követendőnek.

Étienne Gangneron, az Agence BIO elnöke azt hangsúlyozta, hogy olyan biogazdálkodás megteremtése a cél, ami szerves részét képezi a francia mezőgazdaságnak, intenzív kapcsolatban van annak egyéb szereplőivel. Aláhúzta azt, hogy az ambiciózus program végrehajtásához mindenképpen érdemi anyagi forrásokra van szükség, nagyobbakra, mint amit eddig a bio támogatására fordíthattak. Elengedhetetlen az ágazat szervezetségének növelése is, ezen keresztül lehet valóban biztosítani a biotermelés hosszú távú stabilitását és az ezzel foglalkozó gazdaságok, vállalkozások életképességét. Jelezte, májusban már meghaladta a bio gazdálkodást folytatók száma a 25 ezret, az ilyen célra hasznosított terület nagysága pedig az egy millió hektárt, ami apránként egyre közelebb viszi a francia mezőgazdaságot ahhoz, hogy az ország biotermékekkel szembeni keresletét kielégítsék, és egyre jobban csökkenteni lehessen a jelenleg még 32%-os importot. Meg kell jegyezni, hogy az említett egymillió hektár kétharmada takarmánytermő terület, ami elsősorban az állati eredetű biotermékek előállításának alapját jelenti. Megjegyezte, Franciaország – más országokkal ellentétben – nem akar bármi áron biotermékekből is nagy exportőr lenni, elsődleges célja az ország önellátásának megteremtése ebben a termékkörben (is). Ezzel együtt tény az hogy, Franciaország világviszonylatban az egyik legjelentősebb exportőre a biológiai gazdálkodásból kikerült szőlőből készült bornak. Mintegy napi aktualitásként hozzátette, a jelenlegi hűvös és csapadékos idő egyre komolyabb kihívások elé állítja a termelőket – ez azonban nem csak a bio-ra, hanem a teljes gazdálkodói szférára igaz.

A „Printemps BIO” rendezvénysorozatról szólva elmondta, céljuk, hogy az országban mindenütt (de különös figyelmet fordítva Párizsra) olyan sokszínű, természetesen a biotermékek gyakorlati bemutatóját nem mellőző programokat szervezzenek a nagyközönség, azaz a fogyasztók számára, amivel tovább bővíthető az ilyen termékeket keresők és vásárlók körét. Az összes program elérhető a <http://www.printempsbio.com/> honlapon.

A [FNAB](#)², azaz a biogazdálkodók országos szakszervezetének elnök-asszonya, Stéphanie Pageot kifejtette, az általuk összefogott termelők elégedettek a tárca által kidolgozott programmal és annak elemeit szervesen egymásra épülőnek tartják. Egyetértenek azzal, hogy minél több uniós forrást vonjanak be a bio erősítésébe, üdvözlük az adóhitelek igénybe vételét lehetővé tevő döntést és szorgalmazzák az ágazat struktúrájának megszilárdítására teendő erőfeszítéseket. Örömmel fogadták azt a miniszteri állásfoglalást, ami a biotermelésnek megkülönböztetett szerepet tulajdonít a vízbázis védelmében, megítélésük szerint a „kárenyhítés” fázisából a „megelőzésébe” kell lépni, ebben a bionak nagyon fontos feladata van. Maga Stéphane Le Foll miniszter is aláhúzta, az agro-ökológiai program és ezen belül a biogazdálkodás ösztönzése alapvető eleme a természeti erőforrások fönnttartható

² Fédération Nationale de l'Agriculture Bio

használatának, védelmének, megkülönböztetett figyelmet fordítva a vízbázisra és annak minőségére. Bejelentette, a regionális vízügyi hivatalok által a vízbázis védelmét szolgáló, elsősorban a minél inkább környezetbarát gazdálkodásra való áttérést támogató pályázati forrásokat is növelik. A francia biotermelés „hivatalos honlapja” egyébként a <http://www.agriculturebio.org/>, az érdeklődők innen három további honlapra léphetnek tovább, ezek:

- az FNAB oldala: <http://www.fnab.org/>
- a biogazdálkodásra való áttérésről tájékoztató <http://www.conversionbio.org/>
- valamint a biotermékek fogyasztására ösztönző <http://www.repasbio.org/>.

A tárca programját a bio termékeket földolgozókat összefogó [SYNABIO](#)³ elnöke is üdvözölte és megjegyezte, a fogyasztás – és ezen keresztül a kereslet – föllendítésében szerintük nagyon fontos a közétkeztetés szerepe nem csak közvetlenül, de közvetve, a helyes táplálkozási szokásokra nevelésen keresztül is.

Somogyi Norbert, Párizs

³ Syndicat National des transformateurs de produits naturels et de culture biologique